

Sygn. akt II UK 246/16

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z wniosku J. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 lutego 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 3 września 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z 1 lipca 2014 r. odmówił wnioskodawcy J. Ł. prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z 21 października 2014 r. oddalił odwołanie J. Ł. od powyższej decyzji organu rentowego.

Sąd ustalił m.in., że J. Ł. 3 czerwca 2014 r. złożył wniosek o przyznanie emerytury. Do wniosku dołączył świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych z 1 października 2001 r. wystawione przez [...] Spółdzielnię Pracy [...] w N. stwierdzające, że od 8 września 1976 r. do 30 września 2001 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał bieżącą konserwację agregatów i urządzeń - prace budowlano-montażowe, pracę garbarza-wykańczalnika na stanowisku murarz kotłów i pieców przemysłowych, montera maszyn i urządzeń

garbarskich, pomocnika operatora agregatu natryskowego, wymienionych w Dziale XIV i VII poz. 4 pkt 25 i 11 wykazu A stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

J. Ł. w okresie pracy w [...] Spółdzielni Pracy [...] w N. w okresie od 8 września 1976 r. do 30 września 1988 r. pracował kolejno na stanowisku murarza kotłów i pieców przemysłowych, monter maszyn i urządzeń, murarza - pracownika warsztatu mechanicznego, pomocnika stolarza, stolarza, ślusarza remontowego. W okresie od 1 października 1988 r. do 31 grudnia 1998 r. zajmował stanowisko stolarza. Do obowiązków stolarza należała naprawa drewnianych bębnow, na których obracały się skóry przy garbowaniu.

W ocenie Sądu, wnioskodawca nie legitymuje się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, niezbędnym do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, że wnioskodawca w [...] Spółdzielni Pracy [...] w N. od czasu powierzenia mu stanowiska stolarza wykonywał prace ślusarza remontowego wykonującego bieżące naprawy i usuwające awarie maszyn wykorzystywanych przy garbowaniu skór stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W stolarni wnioskodawca pracował częściowo co najmniej od 25 maja 1983 r., a zatem już przed formalnym powierzeniem mu stanowiska stolarza. Wnioskodawca był jedynym stolarzem w zakładzie pracy, co dodatkowo przeczy twierdzeniom świadków oraz samego wnioskodawcy o marginalności pracy na tym stanowisku. Wnioskodawca nie spełnia przesłanek do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, co czyni odwołanie od decyzji organu rentowego niezasadnym.

Sąd Apelacyjny w [...] III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 3 września 2015 r. oddalił apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku Sądu drugiej instancji.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że spór w niniejszej sprawie dotyczył wykazania przez wnioskodawcę wymaganego powołanym przepisem stażu 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy odmówił zaliczenia do stażu pracy w

warunkach szczególnych okresu od 8 września 1976 r. do 31 grudnia 1998 r., kiedy to wnioskodawca był zatrudniony w [...] Spółdzielni Pracy [...] w N..

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wnioskodawca łączył pracę ślusarza remontowego z pracą stolarza, a nadto oprócz naprawy maszyn będących w ruchu wykonywał także inne czynności. Czynności tych nie można zakwalifikować przy tym jako prac przygotowawczych, ponieważ nie były one niezbędne w procesie naprawy maszyn. Zgodnie z angażem z 1 października 1988 r. wnioskodawcy powierzone zostały obowiązki stolarza. Kolejne angaże nie wskazują na zmianę tego stanowiska. W aktach osobowych wnioskodawcy znajduje się także protokół powypadkowy z wypadku, jakiemu wnioskodawca uległ 18 grudnia 1995 r., z którego wynika, że pracował on na stanowisku stolarza, przy czym pracę tą wykonuje od wielu lat, wypadek miał miejsce w stolarni, przy wykonywaniu płozy drewnianej wyrównawczej, niezbędnej do instalacji maszyny przez innego pracownika.

W ocenie Sądu Apelacyjnego dowodzi to, że wnioskodawca wykonywał nie tylko elementy niezbędne do remontu maszyn (progi), jak twierdzili świadkowie, a ponadto, że praca stolarza nie miała charakteru marginalnego.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, powyższe nie pozwala na uznanie, że wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymienioną w załączniku do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w wykazie A dziale XIV poz. 25 - tj. bieżącą konserwację agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnioskodawca występując z wnioskiem o przyznanie emerytury w obniżonym wieku emerytalnym przedłożył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z 1 października 2001 r. wskazujące, iż wnioskodawca w okresie od 8 września 1976 r. do 30 września 2001 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowisku murarza kotłowi pieców przemysłowych, montera maszyn i urządzeń garbarskich, pomocnika operatora agregatu natryskowego, wymienionych w wykazie A Dziale XIV i VII poz. 4 pkt 25 i 11 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 stanowiącego załącznik do Zarządzenia

Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

Sąd Apelacyjny uznał, że samo świadectwo pracy w szczególnych warunkach nie może przesądzać o charakterze wykonywanego zatrudnienia. Takie świadectwo bowiem nie jest dokumentem abstrakcyjnym i w związku z tym musi znajdować oparcie w dokumentacji pracowniczej, a w konsekwencji może być przez tę dokumentację weryfikowane, co w niniejszej sprawie, jak wyżej wskazano, miało miejsce.

Wnioskodawca zaskarżył w całości powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] skargą kasacyjną, wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania „ze względu na występujące w sprawie istotne naruszenie prawa materialnego, prawa procesowego oraz oczywistą zasadność skargi kasacyjnej”, uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy tj. poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do dochodzonego świadczenia emerytalnego od złożenia wniosku, ewentualnie: uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny, rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz wnioskodawcy kosztów zastępstwa w postępowaniu ze skargi kasacyjnej wg norm prawem przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie: I przepisu prawa materialnego, tj.: 1. art. 184 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 32 ust. 2 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zw. z pkt 25 dział XIV wykazu A będącego załącznikiem do tego rozporządzenia, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie; 2. pkt 25 dział XIV wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) poprzez błędną jego wykładnię; 3. pkt 25 dział XIV wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego

oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) poprzez błędną jego wykładnię. II naruszenie przepisów postępowania, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. 1. art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez: - nie wyjaśnienie dlaczego dokumenty wskazane przez sąd w uzasadnieniu wyroku (angaż pracy, pismo zastępcy prezesa ds. technicznych oraz protokół powypadkowy) posiadają większą moc dowodową aniżeli zeznania świadków, wnioskodawcy, a przede wszystkim świadectwa pracy wnioskodawcy,- sporządzenie uzasadnienia w sposób wewnętrznie sprzeczny, w zakresie wskazującym na wnioski wyprowadzone z zeznań świadków (w jednym miejscu stwierdza się, że dowodzą one, iż wnioskodawca wykonywał inne elementy stolarskie aniżeli niezbędne do naprawy maszyn na garbami, a w drugim, że wg. zeznań świadków wykonywał tylko elementy niezbędne do remontu maszyn garbarskich),- sporządzenie uzasadnienia w sposób wewnętrznie sprzeczny, w zakresie ustalenia początkowej daty wykonywania przez wnioskodawcę pracy stolarza (z dwóch przedstawionych przez sąd na tę okoliczność dokumentów jeden podaje, że był to rok 1988, a drugi, że nastąpiło to już w 1976 r. - rok przyjęcia do pracy) i nie wyjaśnienie przez sąd tej rozbieżności, - nie wskazanie w uzasadnieniu na przyczyny oddalenia wniosku dowodowego o uzupełniające przesłuchanie wnioskodawcy,- nieprzeprowadzenie istotnych rozważań w uzasadnieniu wyroku, a kluczowych dla wyjaśnienia sprawy, tj. m.in. co do miejsca wykonywania prac stolarskich, daty rozpoczęcia wykonywania tej pracy, a także charakteru pracy świadczonej przez wnioskodawcę przed rozpoczęciem pracy stolarza; 2. art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. poprzez nierozpoznanie zarzutów apelacyjnych wnioskodawcy i nieustosunkowanie się do nich w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a w konsekwencji brak przeprowadzenia kontroli instancyjnej i brak prawidłowego uzasadnienia wyroku, 3. art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 236 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w zw. za art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. poprzez czynienie przez Sąd odwoławczy ustaleń faktycznych w oparciu o dokumenty, które nie zostały objęte formalnym postanowieniem dowodowym, w konsekwencji pozbawienie strony powodowej możliwości obrony jej praw poprzez uniemożliwienie wypowiedzenia się co do treści i znaczenia tych dokumentów, 4. art. 217 § 1 w zw.

z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego wnioskodawcy.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16).

Z kolei co do tej przesłanki przedsądu, na którą powołuje się skarżący, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla

przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa. Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe.

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie przedstawia tak rozumianego uzasadnienia „oczywistości” skargi. Na tle jej uzasadnienia jest widoczne, że ocena zarzutów - a tym bardziej „oczywistości” zarzuconych uchybień, mających prowadzić do oceny o „oczywistej” zasadności skargi opartej na takich zarzutach - wymagałaby szczegółowej analizy, obejmującej także zbadanie okoliczności faktycznych pod kątem ich właściwej kwalifikacji prawnej.

Treść pisma wskazuje ponadto, że wnioskodawca bezzasadnie utożsamia wymaganie przedstawienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) z przytoczeniem podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.), podczas gdy są to dwa niezależne od siebie wymagania różniące się funkcją i celem.

Skarżący nie zdołał więc przekonać o potrzebie rozpoznania jego skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.

as

l.n